

Budaörs Város Önkormányzat
Polgármestere
ELŐTERJESZTÉSE

a Képviselő-testület 2023. szeptember 13-i ülésére,
valamint a Településfejlesztési Környezetvédelmi és Vagyongazdálkodási Bizottság és az
Ügyrendi Bizottság azt megelőző üléseire

Tárgy: Tájékoztatás a súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendelettel kapcsolatos törvényességi felhívásról

Az előterjesztés tárgyalása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése és a Budaörs Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 36/2010. (XI.12.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 18. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen történik.

Tisztelt Képviselő-testület!
Tisztelt Bizottságok!

Az elmúlt évek, évtizedek tapasztalata alapján – különösen az útburkolatban, szegélyekben és járdákban keletkezett károk és helyreállítási költségeik nagysága miatt – már 2020. augusztusában kiegészítésre került a 10 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépjárművek helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulás kiadásáról szóló 20/2006. (III.29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Régi Ör.) azzal, hogy a Polgármester a közútkezelői hozzájárulás kiadása előtt megvizsgálhatja, hogy az építési tevékenységet a településképi bejelentési eljárásnak megfelelően végzik-e; amennyiben nem, a közútkezelői hozzájárulás kiadását megtagadja.

A Pest Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: PMKH) 2021. augusztusában törvényességi felhívásában (ügyiratszám: PE/030/01196-1/2021.) a Régi Ör. vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy annak díjfizetési kötelezettséget megállapító előírásai nem felelnek meg a jogszabályoknak. A Képviselő-testület erről 2021. szeptember 15. napján megtartott ülésén tájékoztattam; a Polgármesteri Hivatal pedig megkezdte a szükséges kodifikáció előkészítését. Pusztán a díjfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezése helyett – a helyi igényeknek is megfelelő – átfogó módosítás, pontosabban új rendelet megalkotása kezdődött meg. A folyamat során egyeztetünk a PMKH-val. Indokolással ellátva jeleztük – egyebek mellett – azt is, hogy fenn szeretnénk tartani a korábbi szabályozás egyik azon elemét, hogy építkezések esetén az közútkezelői engedély kiadását meghatározhatja a behajtás célja – annak jogszerűsége. A PMKH azt válaszolta, hogy az utak súlyterhelés miatti esetleges károsodása a behajtás céljával összefüggést nem mutat; explicit azonban nem ellenezte a kodifikációt (levele indokainkra nem tért ki, minden kérdésünkre nem is válaszolt). Az indokolással ellátott jogszabály-tervezetet – annak elfogadása előtt – ismételten megküldtük a PMKH-nak, amelyre semmilyen válasz nem érkezett, így a Régi Ör. hatályon kívül helyezésével a Képviselő-testület megalkotta a súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Új Ör.). Többször is részletesen kifejtett álláspontunk szerint ugyanis az összefüggés létezik, a túlsúllyal történő behajtás nem alanyi jog, ezért megtagadása nem szankció, engedélyezése – szükséges mértékben leszűkített körben – azonban ésszerű pozitív diszkrimináció és ezáltal jogszerű is.

A Pest Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: PVMKH) 2023. augusztus 10. napján kézhez vett, PE/030/00202-8/2023. ügyiratszámú törvényességi felhívásában az Új Ör. vizsgálatával kapcsolatban előadta, hogy annak egyes rendelkezéseit építésügyi szankciónak tekinti, melyre az önkormányzat rendeletalkotási jogköre nem terjed ki. A PVMKH felhívta a Képviselő-testületet, hogy a felhívás kézbesítésétől számított 60 napon belül a törvényességi felhívást tűzze napirendjére és a törvénytértést

szüntesse meg az Új Ör. azon rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésével, melyek a közútkezelői hozzájárulást megtagadását olyan feltételekhez kötik, melyek – álláspontja szerint – nincsenek összefüggésben a közúthasználattal.

Az előzményeket és a törvényességi felhívás tartalmát áttekintve 2023. augusztus 30. napján levelet küldtünk a PVMKH-nak még részletesebben kifejtve a vele ellentétes álláspontunkat és kérve az arra való reflektálást, illetve álláspontjának részletesebb megalapozását. Feltételezhető, hogy a Bizottságok, illetve a Képviselő-testületi ülés időpontjáig levelünkre válasz nem érkezik; amennyiben mégis, akkor az sürgősségi indítvánnyal jelen előterjesztéshez kerül kiegészítésképpen. A válaszlevél tartalmának ismeretében lehetséges szakszerű döntést hozni a további lépésekről.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI.26.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 7. § a) pontja alapján a törvényességi felhívás tartalmáról a polgármester tájékoztatja a képviselő-testületet. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 134. § (1) bekezdése alapján az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A Korm.r. 8. § (4) bekezdése alapján, amennyiben a jogszabálysértés megszüntetésére biztosított határidő alatt a jogszabálysértés nem szüntethető meg, a határidő az érintett indokolt kérelmére további 30 nappal meghosszabbítható.

Az Új Ör. esetleges módosításának indokait (szükségességét) és normaszövegét mind a belső szervezeti egységekkel, mind a PVMKH-val le kell egyeztetni. Erre tekintettel nem javasoljuk, hogy a jelen bizottsági és képviselő-testületi üléseken konkrét rendeletalkotás (módosítás) történjen; csak arról szülessen döntés, hogy – amennyiben az egyeztetés eredményeként szükséges – a Képviselő-testület a soron következő ülésen alkossa csak meg a rendeletet.

A következő, munkaterv szerint rendes képviselő-testületi ülés tervezett napja meghaladja a 60 napos határidőt; ezt megelőzően – a korábbi évek tapasztalatainak megfelelően – rendkívüli képviselő-testületi ülés tartható. Ezek időpontja azonban most előre nem határozható meg.

Mellékletek: törvényességi felhívás
levél a PVMKH-nak

Határozati javaslat a Településfejlesztési Környezetvédelmi és Vagyongazdálkodási Bizottság /Ügyrendi Bizottság részére:

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének Településfejlesztési Környezetvédelmi és Vagyongazdálkodási Bizottsága/Ügyrendi Bizottsága javasolja a Képviselő-testületnek, hogy:

1. a Pest Vármegyei Kormányhivatal PE/030/00202-8/2023. ügyiratszámú törvényességi felhívásában foglaltakkal kapcsolatos polgármesteri tájékoztatást vegye tudomásul, továbbá
2. kérje fel a polgármestert arra, hogy komplexen, a jogelméleti megfontolások és a jogalkalmazói tapasztalatoknak a PE/030/00202-8/2023. ügyiratszámú törvényességi felhívásában foglaltak alapján a Pest Vármegyei Kormányhivatal való egyeztetését követően – amennyiben szükséges – készítse elő a *súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendelet* módosítását.

A határozathozatal az SZMSZ 60.§ és 37. § (1) bekezdése alapján egyszerű többséggel, valamint az SZMSZ 60. § és 38. § (1) bekezdése alapján nyílt szavazással történik.

Határozati javaslat a Képviselő-testület részére:

Tájékoztatás a súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendeletről kapcsolatos törvényességi felhívásról – EDTR-ben jóváhagyott. Nyomtatva 2023.08.31. PBA/S.Zs.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy:

1. a Pest Vármegyei Kormányhivatal PE/030/00202-8/2023. ügyiratszámú törvényességi felhívásában foglaltakkal kapcsolatos polgármesteri tájékoztatást tudomásul veszi, továbbá
2. felkéri a polgármestert arra, hogy komplexen, a jogelméleti megfontolások és a jogalkalmazói tapasztalatoknak a PE/030/00202-8/2023. ügyiratszámú törvényességi felhívásában foglaltak alapján a Pest Vármegyei Kormányhivatal való egyeztetését követően – amennyiben szükséges – készítse elő a *súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról* szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendelet módosítását.

A határozathozatal az SZMSZ 37. § (1) bekezdés alapján **egyszerű többséggel**, és az SZMSZ 38. § (1) bekezdése alapján **nyílt szavazással** történik.

Határidő: Képviselő-testület soron következő ülése
Felelős: Polgármester
Végrehajtást végzi: Műszaki Ügyosztály, Jegyzői Iroda

Budaörs, 2021. augusztus 29.

Előterjesztést készítette/

Jogi és Szabályozási Osztály:

dr Kiss Károly

Műszaki Ügyosztály:

dr. Cser Krisztina

Lőrincz Mihály Műszaki Ügyosztályvezető

Látta:

Polgármesteri Kabinet:

dr. Bocsi István jegyző:

.....
Wittinghoff Tamás
polgármester

.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....

PEST VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/030/00202-7/2023.

Ügyintéző: dr. Krähling Erzsébet

Telefon: (1) 235-1712

Tárgy: törvényességi felhívás

Hiv. szám:

Melléklet:

**Budaörs Város Önkormányzat
Képviselő-testülete részére**

Budaörs

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés a) pontjában a kormányhivatal számára biztosított törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva [a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 31. § a) pontjában foglalt felhatalmazásra figyelemmel], az Mötv. 132. § (3) bekezdés b) pontja alapján vizsgáltam Budaörs Város Önkormányzata Képviselő-testületének a súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról szóló 27/2021. (XII. 10.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 5. § (1) bekezdése szabályozását. Vizsgálatom alapján az alábbi

törvényességi felhívással

élek.

Az Ör. 3. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, ha a súlykorlátozott útra túlsúlyai történő behajtás építkezéshez kapcsolódik, ahhoz előzetesen elvi közútkezelői hozzájárulás szükséges.

Az Ör. 5. § (1) bekezdése azokat az eseteket sorolja, amelyek fennállása a közútkezelői hozzájárulás megtagadását teszik lehetővé, melyre akkor kerülhet sor, ha

- a) a kérelem nem tartalmazza az ügyszámát
- aa) a kötelező szakmai konzultáció eredményét lezáró nyilatkozatnak, vagy
- ab) a településképi bejelentési eljárásnak.

- b) a kérelemhez nem mellékelik
- ba) a végleges építési engedélyt,
- bb) az egyszerű bejelentés igazolását.

- c) a kérelemben szereplő építkezés
- ca) a hatóság rendelkezésére álló adatok alapján jogellenes,
- cb) a hatáskörrel rendelkező eljáró hatóság döntése alapján nem lehetséges,
- cc) olyan terv alapján történik, amely a kötelező szakmai konzultációnak nem felelt meg,
- cd) olyan ingatlanon történik, amelyet szabályozási vonal érinti és még nem rendezett a telek,

Főispán
1052 Budapest, Városház u. 7.
Telefon: (06-1) 485-6900; Fax: (06-1) 485-6903; KRID: 622343718
E-mail: hivatal@pest.gov.hu
Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

- ce) kivitelezése során eltértek az engedélyezett, vagy igazolással rendelkező tervektől,
- cf) előtt nem nyújtottak be előzetes kertészeti tervet, vagy nem az abban foglaltaknak megfelelően végzik a kivitelezést,
- cg) előtt nem kértek fakivágási engedélyt, vagy nem teljesítették az engedélyben foglaltakat.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 34. § (1) bekezdése kimondja, hogy a közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a közút forgalmi rendjét – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a közút kezelője alakítja ki. A Kktv. 33. § (1) bekezdés b) pontjának bb) alpontja a helyi közutak kezelőjeként a helyi önkormányzatot jelöli meg. A Kktv. 3. § (1) bekezdésében foglaltak szerint jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

Az önkormányzatok által a helyi közutakkal kapcsolatosan ellátandó feladatokat a Kktv. 8. § (1) bekezdés a) pontja határozza meg, melyek az alábbiak:

1. a közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése,
2. a közúti közlekedés szervezeti és működési feltételeinek meghatározása,
3. a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése;

A Kúria gyakorlata szerint a helyi önkormányzat kezelésében álló közútra történő behajtási korlátozás bevezetése törvényi keretek között jogszerű közútkezelői intézkedés. Több határozatában rámutatott arra is, hogy az érintett önkormányzat a törvényi keretek között, a helyi közút fenntartása és üzemeltetése körében kötheti a közút használatát engedélyhez. A behajtás korlátozásával, illetve engedélyhez kötésével kapcsolatos szabályozás célja a közút és tartozékainak védelme valamint a közúti közlekedés biztonságának megóvása. Az engedély kiadása azonban nem köthető az engedélyezési céllal összefüggést nem mutató feltételhez (feltételekhez).

Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdése a helyi önkormányzatot rendeletalkotási jogkörrel ruházta fel törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján. A helyi szabályozásnak azonban illeszkednie kell valamennyi magasabb szintű jogszabályhoz, azokkal nem lehet ellentétes.

Az Möt. 9. §-a kimondja, hogy a törvényben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, a társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. A rendeltetésszerű joggyakorlás a törvényben meghatározott feladat- és hatáskörök társadalmi céljuknak megfelelő ellátását jelenti: tilos a joggal, hatalommal, hatáskörrel való visszaélés. A jogalkotó hatalom egyik alkotmányos korlátja tehát a jogintézmények célhoz kötött felhasználási lehetősége.

Az Ör. fentiekben idézett előírásainak megalkotásával a képviselő-testület túllépte jogalkotási hatáskörét, a helyi közútra történő behajtás engedélyezésének jogintézményét nem a jogintézmény társadalmi rendeltetésének megfelelő célra használta fel. Az un. elvi közútkezelői hozzájárulás megadását az Ör. a behajtás céljával „összekötve” leszögezi, hogy a hozzájárulás megadásának megtagadását vonhatja maga után, ha az érintett telken jogellenesnek minősülő (minősíthető) tevékenység folyik. Márpedig az utak súlyterhelés miatt bekövetkező károsodása a behajtás céljával, illetve az érintett telken folyó esetlegesen nem jogszerű tevékenységgel összefüggést nem mutat. Ez alapján kijelenthető, hogy az elvi

közútkezelői hozzájárulás megtagadását az önkormányzat az adott telken folyó esetlegesen nem jogszerűnek minősülő tevékenység "kvázi szankciójaként" alkalmazza, ezzel kívánja megakadályozni a jogszerűtlen tevékenység folytatását. Erre az Ör.-hez fűzött általános indokolás rá is mutat, az alábbiak szerint „Amíg fennáll a túlsúlyos behajtás céljával kapcsolatos jogsértés (vagy – ha az erről való döntés nem önkormányzati döntési hatáskör – annak megalapozott gyanúja), illetve a kérelmező be nem bizonyítja célja jogszerűségét, addig a behajtási kérelem visszautasításra kerül.” Az Ör. 5. §-ához fűzött részletes indokolásban foglaltak szerint „Csak az kaphat behajtási engedélyt, aki betartja a helyi „építés-esztétikai” szabályokat is.” Megállapítja a hivatkozott részletes indokolás azt is, hogy „Ha az adott építési tevékenységet nem engedélyezték, vagy azt utólag jogszerűtlennek találták, indokolt, hogy az oda/onnán történő túlsúlyos tehergépjármű-forgalom se legyen engedélyezve.”

A Pest Vármegyei Kormányhivatal PE/030/01196-3/2021. ügyiratszámú levelében rámutatott arra, hogy „A súlykorlátozás tárgykörben született önkormányzati rendeleti szabályozás célja az utak– bizonyos terhelést meghaladó járművek közlekedéséből adódó – esetleges rongálódásának, élettartam csökkenésének megelőzése, minőségük védelme. Az utak súlyterhelés miatt bekövetkező esetleges károsodása a behajtás céljával összefüggést nem mutat, ebben a tekintetben relevanciával nem bír. Az építésügyi jogszabályok be nem tartása a vonatkozó jogszabályi szankciók alkalmazását vonhatja maga után.”

Az Ör. 5. § (1) bekezdés c) pontjában sorolt, adott esetben jogellenes tevékenységek következményeiről az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 48-53. §-ai rendelkeznek, meghatározva a szabálytalan tevékenységek körét és azok jogkövetkezményeit. Az önkormányzat rendeletalkotási jogköre nem terjed ki, arra, hogy a szabálytalan építési tevékenységekhez a magasabb szintű jogszabályok által megállapított következmények körét kibővítsé.

A fentiekre való tekintettel az Mötv. 134. § (1) bekezdése első mondatában foglaltak alapján felhívom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a felhívást, annak kézbesítését követő

60 napon belül

tűzze napirendjére, és a törvényt sértést az Ör. 5. § (1) bekezdésének hatályon kívül helyezésével szüntesse meg.

Az Mötv. 134. § (1) bekezdés második mondatában meghatározott törvényi kötelezettségnek eleget téve vizsgálják meg a törvényességi felhívásban foglaltakat és az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értésükről a Pest Vármegyei Kormányhivatal részére – a fentiekben megadott határidőn belül – írásban adjanak tájékoztatást.

Szükségesnek tartom jelezni, hogy az Mötv. 134. § (2) bekezdése alapján a megadott határidő eredménytelen leteltét követően a törvényességi felügyeleti eljárás körébe tartozó egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörömben hozok döntést.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 8. § (4) bekezdésében foglaltak szerint, amennyiben a jogszabálysértés megszüntetésére biztosított határidő

alatt a jogszabálysértés nem szüntethető meg, a határidő – egy alkalommal – további 30 nappal meghosszabbítható. A határidő meghosszabbítására az érintett képviselő-testület erre irányuló, a Korm. rend. 5. § (1) bekezdésében meghatározott informatikai rendszerbe (Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás Modul) a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártát megelőzően feltöltött, indokolt kérelme alapján kerülhet sor.

Budapest, 2023. augusztus 10.

Dr. Tarnai Richárd
főispán

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
Dátum: 2023.08.10 16:33:22
Pest Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: TFIK TFIK

Főispán
1052 Budapest, Városház u. 7.
Telefon: (06-1) 485-6900; Fax: (06-1) 485-6903; KRID: 622343718
E-mail: hivatal@pest.gov.hu
Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

BUDAÖRS VÁROS POLGÁRMESTERE

2040 Budaörs, Szabadság u. 134.

Telefon: +36/23-447-817

Központi fax: +36/23-447-816

E-mail: polgarmester@budaors.hu

www.budaors.hu

Hivatali kapu adatai: Azonosító rövid név: BOONK, KRID: 756086743

Ügyiratszám: IV/72-2/2023.

Ügyintéző: dr. Kiss Károly

Tárgy: Tájékoztatás törvényességi
felhívással kapcsolatban

Hiv.sz.: PE/030/00202-8/2023.

Pest Vármegyei Kormányhivatal
dr. Tarnai Richárd főispán úr
részére

Tisztelt Főispán Úr!

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete törvényességi felhívást kapott Öntől a *súlykorlátozott forgalmú helyi közútra történő behajtásról* szóló 27/2021. (XI.10.) önkormányzati rendeletről (a továbbiakban: Ör.) kapcsolatban. A törvényességi felhívással kapcsolatban az alábbiakról szeretném tájékoztatni:

1. Az Ön által kifogásolt jogintézmény (építésügy-úthasználat kapcsolata) 2020. augusztus 28-án került bele az akkor hatályos, a 10 tonna megengedett legnagyobb összteomet meghaladó tehergépjárművek helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulás kiadásáról szóló 20/2006. (III.29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Régi Ör.) normaszövegébe. Egy évvel később, 2021. augusztus 25. napján a Régi Ör.-rel kapcsolatban a Kormányhivatal törvényességi felhívással élt (PE/303/01196-1/2021.), melyben azonban ezen szabályozási elemet nem kifogásolták.

A jelen eljárásban kifogásolt – a Régi Ör.-t felváltó – hatályos Ör.-t a Képviselő-testület 2021. december 8-án fogadta el. Meghozatala előtt azonban még számos, részletesen körülírt kérdést tettünk fel a Kormányhivatalnak, melyre adott rövid válaszukban kifejezetten nem elleneztek ezen szabályozási elemet; csak az összefüggést, a relevanciát vitatták – indokolás nélkül (ezt a részt idézik jelen törvényességi felhívásukban).

Még az Ör. elfogadása előtt, 2021. november 24-én megküldtük Önöknek a jogszabály-tervezetet, annak részletes indokolásával együtt, majd a képviselő-testület a rendeletet is elfogadta.

Sajnos az azóta eltelt időben az Önök részéről levelünkre válasz nem érkezett; a törvényességi felhívást 2023. augusztus 10-én érkezett. Valójában tehát a Kormányhivatal által 3 év alatt folyamatosan, de 3 aktus során (1. kodifikációjakor, 2. kérdések felvetésekor, 3. tervezet megküldésekor) kifejezetten is észlelhető és – álláspontunk szerint legitim – célját a gyakorlatban is elérő szabályozási elemmel szemben jelen törvényességi felhívás az első egyértelmű törvénysértést állító megnyilvánulás. Indokolásként egyedül a Kúria gyakorlatát említik, de a „több

határozat” számmegjelölés nélkül egyrészt beazonosíthatatlan (tényállásuk jelen szabályozási elemre vonatkozó precedens jellege ellenőrizhetetlen).

Másrészt a Kúriának tulajdonítható azon indok, hogy „az engedély kiadása nem köthető az engedélyezési céllal összefüggést nem mutató feltételhez” éppen a szabályozási elemmel kapcsolatban kifejtett indoklásunk semmibe vételét jelenti: szerintünk van összefüggés.

2. Az összefüggésről már a fent jelzett iratokban nyilatkoztunk; ezen dokumentumok már a Kormányhivatal rendelkezésére állnak. Az alábbiakban kifejezetten a jelen törvényességi felhívásra koncentrálnak fejtjük ki – részben a korábbiak megismétlésével – indokaink egy lehetséges logikai ívét.

2.1. A jogszabály-tervezethez fűzött általános indokolás is rögzíti, hogy nem tekinti alanyi jognak a túlsúllyal történő behajtást súlykorlátozással megjelölt útszakaszra. „Valamennyi esetkörre igaz, hogy a túlsúllyal való behajtás iránti kérelem alapján meginduló eljárásban az érintettek építési tevékenységét nem minősítjük, nem akadályozzuk őket az építkezésben, és nem büntetjük őket esetleges építési jogi jogsértéseik miatt (az az építési hatóság hatásköre); csak nem történik pozitív diszkrimináció, azaz be kell tartaniuk a súlykorlátozást – mint mindenki másnak is.” Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az esetleges megkülönböztetésekre mércét kell alkalmazni: van-e ésszerű, azaz nem önkényes indoka a különbségtételnek. Esetünkben egyrészt nem a „jogellenesen” építkezők alapjoga sérül (a szabályozás az emberi méltóságot nem érinti), másrészt van ésszerű indok (ezek kerülnek kifejtésre alább).

2.2. Az Alaptörvényből és Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényből kiindulva arra lehet következtetni, hogy az önkormányzat „felelős” a helyi közösségért, a településért; feladatait is elsősorban a helyiek/helység érdekében gyakorolja. Az önkormányzat által ellátandó feladatok egymástól nem választhatók el hermetikusan; azok számos ponton összefüggnek. A településfejlesztés, településrendezés és településüzemeltetés (közutak fenntartása) összefügg továbbá (már) nem önkormányzati feladatokkal is – különösen az építésügy terén. Álláspontunk szerint ezért semmi nem tiltja, hogy a közutakra és az építkezésekre vonatkozó a szabályozási célok is összefüggjenek, egymásra tekintettel legyenek (csak ne legyenek ellentétesek egymással). Konkrétabban: egy közút-fenntartásra vonatkozó súlykorlátozó helyi szabály nem csak és kizárólag a közutat, annak fizikai állagát védheti; lehetnek benne a helyi közösséget (út szomszédságában lakók) védő, illetve a településen csak jogkövető módon – a helyi és központi hatóságokkal együttműködve – építkezők számára kivételeket biztosító szabályok is.

2.3. Egy súlykorlátozás nem feltétlenül jelenti azt, hogy az útszakasz azonnal sérül, amint egy tehergépjármű nagyobb súllyal ráhajt. De minden korlátozás csökkenti a behajtási gyakoriságot, amely egy konkrétan előre nem látható mennyiségig „csak” veszély. Ésszerű azt feltételezni, hogy a mennyiség minőséggé válik – különösen a károkozás tekintetében. A helyi településképvédelemi hatósági feladatok ellátása során kapcsolatba kerülhet az építkezésekkel, a helyi közútkezelő hatóság, valamint a közterület felügyelet a közutak forgalmának ellenőrzésekor észlelheti a túlsúlyos tehergépjárművek útvonalát, a közút állapotában beálló károkat.

A „még időben” észlelés és a nagyobb károk bekövetkeztének megelőzése (egy ideig senki számára nem adható behajtási engedély) realisabb, ha az engedélyek kiadására a lehető legkevesebb alkalommal kerül sor. Az Ör. nem is teszi „kötelezővé” a jogszerűen építkezők pozitív diszkriminációját, hiszen az engedély számukra is megtagadható az aktuális körülményekre tekintettel (út állapota, illetve túlsúly nagysága).

2.4. Ésszerű továbbá az a feltételezés is, hogy aki jogszerűen építkezik (igazolni tudja, illetve látható, hogy a központi és helyi szabályozásnak eleget tesz), az a túlsúllyal történő behajtás esetén is jogszerűen fog eljárni, illetve az esetlegesen okozott károkat jogszerűen helyreállítja, illetve helyreállításának költségét megfizeti – megfelelően együttműködik a hatósággal minden területen. Ésszerű ennek fordítottját is feltételezni (aki az építésügyre vonatkozó jogszabályokat megszegi, az a közút állapotára sem fordít kellő gondosságot; az esetlegesen okozott károkért való felelősség alól is kibújni igyekszik).

2.5. A 2.4. pontban körülírt ésszerű feltételezést számos jogszabály és egyéb eljárás tartalmazza. Nem kapcsolódik ugyanis közvetlenül egy állami/önkormányzati támogatáshoz, pályázat-kiírásához a köztartozás-mentesség. Mégis a támogatást adó, illetve szerződési ajánlatokat bekérő megköveteli leendő szerződőpartnereitől, hogy egy egyéb területen (adó jogszabályok) „tisztá” legyen. Logikus lenne az is, ha a köztartozással rendelkezők is kaphatnának támogatást, nyerhetnének pályázatot, csak a kifizetendő összeg megfelelő részét a köztartozás kifizetésére kellene fordítani (azt közvetlenül arra utalnák). A munkaerőpiac számottevő részén igényelnek erkölcsi bizonyítványt egy álláspályázathoz, holott egyáltalán nem biztos, hogy aki egyszer lopott, az megint fog. Logikus lenne, hogy a munkaadók mindenkiben megbíznak, amíg őket magukat nem éri kár a munkavállaló részéről. A gyakorlat és az azokon alapuló jogszabályi rendelkezések mégsem ezt a logikát követik, hanem összekötnék egy korábbi negatív cselekményt egy későbbi – attól független, illetve ahhoz csak közvetetten, de ésszerű módon köthető – pozitív elbírálási lehetőségből való kizárással.

2.6. A *közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény* logikája is abból indul ki, hogy valamely közigazgatási eljárásban történt szabályszegés később hatással van egy teljesen más közigazgatási eljárásban alkalmazott szankció mértékére. A szabálysértési, illetve büntetőjogi tényállások tekintetében a „visszaesés” fogalmáról nem is beszélve. A „priusz” (archaikus kifejezéssel a becsület elvesztése) adott büntetésen túlmutató következménye a mai jogrendszernek is része. Települési szinten értelmezve egy településképvédelmi és egy úthálózat fenntartási feladatkör szervesen kapcsolódhat – kiegészülve egy olyan építésügyi kérdéssel is, amely nem települési szintű hatáskör. Utóbbiba azonban – ahogy a jogszabály indokolásában is kifejtettük – nem avatkozunk be (lásd. 2.1. pontban idézetek), nem szankcionálunk, hanem egy ésszerűen szűk körre alkalmazhatunk pozitív diszkriminációt.

3. A fentiektől függetlenül természetesen eleget teszünk a *helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI.26.) Kormányrendelet* 7. § a) pontjában foglaltaknak azzal, hogy a törvényességi felhívás tartalmáról a 2023. szeptember 13. napján tartandó ülésen tájékoztatom a Képviselő-testületet.

4. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy amennyiben a törvényességi felhívásban foglaltaknak eleget tennénk, és tényleges jogszabálysértés, illetve annak észlelhetősége ellenére is behajtási engedélyt kellene adni a túlsúlyos gépjárműveknek, akkor azzal támogatnánk (pozitív diszkriminációban részesítenénk) nyilvánvalóan illegitim céljukat.

Várjuk a T. Kormányhivatal fentiekkel kapcsolatos álláspontját, valamint a hivatkozott Kúriai gyakorlatot alátámasztó ítéletek számmegjelölését annak érdekében, hogy a 2023. szeptember 13-i képviselő-testületi ülésen érdemi döntés születhessen.

Együttműködésüket előre is köszönjük!

Tisztelettel:

Wittinghoff Tamás
polgármester